

**INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK
OVERLEG**

Binnen de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over de brief van 14 januari 2021 inzake Additionele bijdrage ten behoeve van humanitaire respons op de Griekse eilanden (Kamerstuk 34 952, nr. 124) en de brief van 11 februari 2021 inzake Uitvoering van de motie-Voordewind c.s. over additionele hulp voor vluchtelingen en migranten op de Griekse eilanden (Kamerstuk 19 637, nr. 676).

De voorzitter van de commissie,
De Roon

Adjunct-griffier van de commissie,
Meijers

Inhoudsopgave

- I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**
 - Inbreng leden van de GroenLinks-fractie
 - Inbreng leden van de SP-fractie
 - Inbreng leden van de PvdA-fractie
 - Inbreng leden van de ChristenUnie-fractie
- II Antwoord / Reactie van de Minister**
- III Volledige agenda**

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inbreng leden van de GroenLinks-fractie

De leden van de GroenLinks-fractie merken op dat de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking terecht de opvangsituatie op de Griekse eilanden aanhoudend erbarmelijk noemt. De leden van de GroenLinks-fractie vragen de Minister wat volgens haar het achterliggende probleem is dat ervoor zorgt dat deze situatie al jarenlang erbarmelijk is en de Griekse autoriteiten noch de EU in staat zijn gebleken hier iets aan te kunnen of willen veranderen.

De leden van de GroenLinks-fractie vinden het positief dat Nederland een (bescheiden) bedrag aan geld beschikbaar heeft gesteld voor het verbeteren van de opvang op de Griekse eilanden. Evenwel constateren deze leden met de Minister dat dit de opvang nog niet op een acceptabel niveau heeft gebracht. Deze leden vragen of door de Minister, of door de Europese Commissie of de Griekse autoriteiten, óf de betrokken NGO's, in kaart is gebracht hoeveel extra middelen nodig zijn om de opvang op een acceptabel niveau te brengen. Indien niemand dit nog in kaart heeft gebracht, wat weerhoudt ons er dan nog van om dat alsnog te doen, zo vragen deze leden.

De leden van de GroenLinks-fractie zijn teleurgesteld dat de door de Europese Commissie reeds maanden geleden aangekondigde EU-taskforce voor het op orde brengen van de opvang op de Griekse eilanden er nog niet in is geslaagd om de opvangvoorzieningen tot een acceptabel niveau te brengen. De leden van de GroenLinks-fractie vragen om een overzicht van de door de EU-taskforce behaalde resultaten en activiteiten, en wat de EU-taskforce de komende maanden concreet voornemens is te realiseren.

De leden van de GroenLinks-fractie begrijpen dat het vrijmaken van ruimhartige bedragen voor de ondersteuning van opvang op de Griekse eilanden wordt bemoeilijkt door het feit dat hier geen ODA-geld aan kan worden besteed en de pot voor niet-ODA noodhulp beperkt is (en inmiddels leeg). Deze leden vragen de Minister of zij het met deze leden eens is dat de middelen voor niet-ODA noodhulp zouden moeten worden verhoogd, gelet op het inmiddels veel te duurzame karakter van deplorable situaties aan de Europese grenzen.

Inbreng leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de toegezonden stukken. Zij willen hier graag een aantal opmerkingen bij plaatsen.

Kan de Minister een toelichting geven op de besteding van het geld dat zij in januari aan UNICEF en het Internationale Rode Kruis (ICR) heeft toebedeeld? Is de Minister het met de leden van de SP-fractie eens dat het

geld zo snel mogelijk moet worden ingezet om met spoed structurele verbeteringen aan te brengen?

Op basis waarvan is de bijdrage aan UNICEF en het IRC vastgesteld op € 750.000? Hoeveel geld is in totaal nodig om ervoor te zorgen dat de vluchtelingenkampen op de Griekse eilanden voldoen aan internationale standaarden? Betreft de € 750.000 additionele uitgaven of wordt dit geld uit een ander deel van de begroting voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking gehaald?

Wat voor eisen worden aan het Rode Kruis gesteld? Wordt de toegezegde € 250.000 voor een bepaald doel ingezet? Hoe gaat zij het geld de komende twee maanden gebruiken om structurele verbeteringen aan te brengen?

Uit berichten blijkt uit onder andere kamp Moria 2.0 blijkt dat de tenten allesbehalve winterklaar zijn en regelmatig onder water staan. Welke stappen heeft het Rode Kruis reeds gezet om het onderdak te verbeteren?

Met de investering van in totaal één miljoen euro erkent de regering dat de huidige situatie in de Griekse kampen onmenselijk is. Toch kiest de regering ervoor om kinderen in deze situatie te laten opgroeien. De leden van de SP-fractie zijn van mening dat we deze kinderen niet aan hun lot moeten overlaten. Is de Minister het met het oog op de verschrikkelijke omstandigheden eens dat elke dag in zo'n kamp voor de kinderen er één te veel is? Zo ja, wat onderneemt de Minister om in ieder geval de vluchtelingenkinderen van de eilanden te evacueren?

Eerder deze maand heeft SP-Kamerlid Jasper van Dijk vragen ingediend over de zware omstandigheden in kamp Moria 2.0 en over het beperkt aantal werkende toiletten en douches. Wanneer komen de antwoorden op deze vragen?

Inbreng leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie maken zich al langer ernstig zorgen over de humanitaire ramp op de Griekse eilanden. Deze week brandden er wederom te dicht op elkaar staande tenten in het nieuwe vluchtelingenkamp op Lesbos af, vermoedelijk veroorzaakt door kortsluiting. Eerder was al bekend dat baby's in het kamp, ook wel Moria 2.0 genoemd, slachtoffer werden van rattenbeten en dat de psychische nood onder kinderen alarmerend is. Ook hebben de mensen middels sneeuw, overstromingen en lekkende tenten ondervonden dat het kamp allesbehalve winterbestendig is. In de beantwoording op Kamervragen ingediend door de leden Kuiken, Ploumen en Van den Hul (allen PvdA) (Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 1506), beweert het kabinet dat «de opvangomstandigheden in het nieuwe tijdelijke opvangkamp Mavrovouni in bijna alle opzichten beter zijn...» dan in het oude Moria-kamp. Staat de Minister nog altijd achter deze bewering? Zo ja, hoe rijmt de Minister deze bewering met de aanhoudende onmenselijke omstandigheden in het opvangkamp? Wat is daarnaast volgens de Minister de voornaamste reden dat zich zes maanden na de brand wederom een humanitaire ramp aan het voltrekken is? Wil de Minister een overzicht geven van de manier waarop eerdere financiële bijdragen sinds september de situatie in opvangkampen op Lesbos en op andere Griekse eilanden hebben verbeterd? Is volgens de Minister, gezien de omvang van de humanitaire ramp, het nieuw beschikbaar gemaakte bedrag voldoende om een wezenlijk verschil te maken, en gaat dit nieuwe bedrag op korte termijn het kamp eindelijk winterbestendig maken en het aantal werkende toiletten en douches in het kamp verhogen?

De leden van de PvdA-fractie hebben vorige maand met verbazing kennisgenomen van het feit dat het kabinet slechts twee alleenstaande minderjarige vluchtelingen naar Nederland haalt. Zelfs de minimale beloften onder de beschamende Moria-deal zijn hiermee niet waargemaakt. Gezien de mensonterende omstandigheden in de opvangkampen op de Griekse eilanden houdt de roep, onder andere van *Human Rights Watch* (HRW) en twintig andere organisaties, om acute evacuatie van mensen uit Moria 2.0 aan. Is het kabinet bereid om op de kortst mogelijke termijn met de Griekse regering in gesprek te gaan over evacuatie van het opvangkamp? Is het kabinet alsnog bereid om gezien de onmenselijke omstandigheden te voldoen aan de werkelijke voorwaarden van de Moria-deal en een groter aantal kwetsbare mensen een veilig thuis te bieden in Nederland?

De leden van de PvdA-fractie maken zich daarnaast zorgen over de aanwezigheid van loodvervuiling in het nieuwe opvangkamp op Lesbos. Op basis van een recent vrijgekomen rapport van de Griekse autoriteiten, stelt HRW dat de risico's van loodvervuiling schromelijk worden onderschat.¹ Dit komt in eerste instantie omdat experts van deze organisatie vraagtekens stellen bij de reikwijdte van het onderzoek, het minimale aantal uitgevoerde tests en de toepassing van de verkeerde standaarden. Op basis hiervan stellen experts van HRW dat uitgebreider grondonderzoek en adequate informatievoorziening in de richting van de mensen in het opvangkamp op de kortst mogelijke termijn moeten plaatsvinden. Wat is de reactie van de Minister op de bevindingen van de experts van HRW? Is de Minister bereid om in contact te treden met haar Griekse ambtsgenoot om aan te dringen op nader onderzoek en adequate informatievoorziening richting de mensen in het opvangkamp? Is de Minister bereid om de Griekse autoriteiten ondersteuning aan te bieden bij het uitvoeren van het nadere onderzoek, alsmede bij eventuele vervolgstappen om de mensen te behoeden voor de mogelijk ernstige gevolgen van loodvergiftiging voor de gezondheid?

Inbreng leden van de ChristenUnie-fractie

De leden van de fractie van de ChristenUnie in de Tweede Kamer hebben kennisgenomen van de brief van de Minister van 14 januari 2021 waarin zij opvolging geeft aan de eerdere toezegging, gedaan tijdens de behandeling van de begroting Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Ook hebben zij kennisgenomen van de reactie op de motie VoordeWind c.s. die 27 januari jl. aangenomen werd. Zij hebben naar aanleiding hiervan enkele vragen.

Deze leden zouden graag een verslag ontvangen van de resultaten van het werk van de speciale Taskforce van de Europese Commissie, de Griekse autoriteiten en de andere hulporganisaties ter verbetering van de leefomstandigheden in de opvangkampen op de Griekse eilanden. Kan de Minister bij de Commissie aandringen op een dergelijk verslag? Is er eventueel een andere manier om hier op zo kort mogelijke termijn een goed overzicht van te krijgen?

De leden van de ChristenUniefractie vragen zich verder af wat er precies bedoeld wordt met de zinsnede dat er gestaag wordt gewerkt aan verbeteringen «binnen de randvoorwaarden van een tijdelijke voorziening»? Wat zijn deze randvoorwaarden en wat is er tijdelijk aan de voorziening?

¹ <https://www.hrw.org/news/2021/02/17/greece-government-downplays-lead-risk-migrant-camp?s=08>

Deze leden vragen zich af waarom er geen wooncontainers worden geplaatst in plaats van tenten. Is de Minister het met deze leden eens dat er zo snel mogelijk wooncontainers moeten komen, niet pas per 1 september? Heeft Griekenland niet voldoende middelen van de EU gekregen om deze te kunnen plaatsen?

De leden van de fractie van de ChristenUnie zouden ook willen weten waarom Nederland niet, zoals 11 andere lidstaten wel doen, meedoet met herplaatsing, los van de afgesproken 100 kwetsbaren die afgelopen maanden zijn aangekomen en die ook nog ten koste gaan van het UNHCR-quotum.

II. Antwoord / Reactie van de Minister

III. Volledige agenda

Additionele bijdrage ten behoeve van humanitaire respons op de Griekse eilanden. 34 952-124 – Brief regering d.d. 14-01-2021, Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, S.A.M. Kaag

Uitvoering van de motie-Voordewind c.s. over additionele hulp voor vluchtelingen en migranten op de Griekse eilanden (Kamerstuk 32 317-676). 19 637-2697 – Brief regering d.d. 11-02-2021, Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, S.A.M. Kaag